

Білоус Є.В.

аспірант факультету соціології

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

вул. Володимирська, 60, Київ, 01033, Україна

E-mail: evgenii.bilous@gmail.com

ДО ПИТАННЯ ПРО СУТНІСТЬ ПОВСЯКДЕННИХ ІДЕОЛОГІЧНИХ УЯВЛЕНЬ

Рубрика: СОЦІОЛОГІЯ

Мова статті: українська

Анотація: Розкрито сутність поняття “ідеологічні уявлення повсякденної свідомості”. Актуальність даного розгляду полягає в тому, що більш загальне поняття (“ідеологія”) залишається актуальним як в онтологічному, так і в епістемологічному вимірах, попри численні повідомлення про його зникнення. Крім того, у сучасному науковому дискурсі поняття “ідеологія” актуалізується у контексті її розгляду крізь призму повсякдення, що породжує ситуацію з нез’ясованістю величезного обсягу даного поняття. Вирішення проблеми з’ясування теоретичної та методологічної сутності функціонування ідеології в контексті повсякдення стимулювало соціологічне виведення поняття “ідеологічні уявлення повсякденної свідомості”. Для досягнення поставленої мети вирішено ряд завдань. Зокрема, з’ясовано та проведено розрізнення загальних аспектів розгляду поняття “ідеологія”, що дозволило виокремити його специфіку. Досліджено теоретичний простір вивчення ідеології у контексті її взаємодії з буденним світорозумінням. Розглянуто існуючі напрацювання стосовно концептуалізації поняття в даному аспекті та окремі емпіричні знахідки вітчизняних дослідників з цієї проблематики. Обґрунтовано поняття “ідеологічні уявлення повсякденної свідомості”: подано визначення та уточнено зміст ідеологічних уявлень повсякденної свідомості, порівняно поняття “ідеологія” та “повсякденні ідеології”, описано структуру даних уявлень. Зокрема, виокремлено когнітивний (судження, знання про об’єкт), емотивний (емоційне відношення до об’єкта) та конотативний (спрямованість на дію) компоненти ідеологічних уявлень. Окреслено необхідність продовження теоретико-прикладних досліджень, які предметом свого вивчення мали б поняття “ідеологічні уявлення повсякденної свідомості”. Потенціал таких досліджень є значним, оскільки ідеологічні уявлення у повсякденній свідомості сьогодні набувають дедалі більшого резонансу, маючи різноманітні, нетрадиційні форми вираження та механізми трансляції, що потребує гнучкості підходів і методик. Стаття буде цікавою для соціологів, політологів, філософів та інших зацікавлених у дослідженні з’ясування сутності та особливостей функціонування ідеологічних уявлень повсякденної свідомості.

Ключові слова: ідеологія, повсякденна ідеологія, суспільна свідомість, ідеологічні уявлення.